

Soạn Ngữ văn lớp 6 VNEN Bài 4: Hoạt động khởi động

Câu 1 (trang 23 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Em hiểu thế nào là chủ đề của văn bản?

Trả lời:

Chủ đề là đối tượng và vấn đề mà văn bản biểu đạt.

Câu 2 (trang 23 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Thử xác định chủ đề của một văn bản truyện mà em đã nghe, đã đọc.

Trả lời:

Chủ đề của văn bản Thánh Gióng :

- Đánh giặc cứu nước
- Ca ngợi, nhớ ơn người anh hùng đánh giặc

Soạn Văn lớp 6 VNEN Bài 4: Hoạt động hình thành kiến thức

Câu 1 (trang 23, 24 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc hiểu về chủ đề và bố cục của bài văn tự sự:

a. Đọc văn bản sau: Phần thưởng.

b. Trao đổi và thực hiện yêu cầu:

(1) Qua câu chuyện, tác giả muốn biểu dương và chế giễu điều gì? Nêu vấn đề chủ yếu được đặt ra trong câu chuyện.

(2) Truyện Phần thưởng có thể được chia thành mấy phần? Nội dung chính của mỗi phần?

Trả lời:

b. (1) Chủ đề thể hiện tập trung ở việc người nông dân xin thưởng 50 roi và đề nghị chia đều phần thưởng đó:

- Ca ngợi trí thông minh và lòng trung thành của người nông dân.

- Chế giễu tính tham lam, cậy quyền thế của viên quan.

(2) Bố cục 3 phần:

- Mở bài (Một người nông dân tìm được một viên ngọc quý liền muốn đem dâng hiến nhà vua): Người nông dân muốn dâng ngọc quý cho vua

- Thân bài (tiếp ... hai mươi năm roi): Vị quan tham lam muốn một nửa số tiền thưởng và phần thưởng mà người nông dân muốn nhận

- Kết luận (Nhà vua bật cười, đuổi tên cận thần ra và thưởng cho người nông dân một nghìn rúp): nhà vua trừng trị tên quan tham và phần thưởng thích đáng cho người nông dân.

Câu 2 (trang 23 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc đề văn sau và thực hiện các yêu cầu:

Kể lại một đoạn trong "Sơn Tinh Thủy Tinh" từ chỗ: "Thủy Tinh đến sau không lấy được vợ" đến chỗ "đánh rút quân về".

a (trang 24 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Gạch dưới những từ ngữ quan trọng mà em định kể.

Trả lời: Thủy Tinh đến sau không lấy được vợ, dùng dùng nổi giận đem quân đòi cướp Mị Nương. Thần hô mưa gọi gió, dâng nước cuộn cuộn làm thành Phong Châu chìm trong biển nước. Sơn Tinh dùng phép dời núi, đắp thành ngăn lũ. Hai bên đánh nhau kịch liệt. Cuối cùng Thủy Tinh đuối sức chịu thua. Hằng năm, nhớ mối thù, Thủy Tinh vẫn làm mưa gió dâng nước đánh Sơn Tinh nhưng năm nào cũng thua.

b (trang 24 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Xác định các nhân vật sự việc trong đoạn mà em định kể.

Trả lời:

Nhân vật: Sơn Tinh, Thủy Tinh

- Sự việc 1 : Thủy Tinh đến sau không lấy được Mị Nương nổi giận đem quân đánh Sơn Tinh

- Sự việc 2: cuộc giao tranh diễn ra giữa 2 thần

- Sự việc 3 : cuối cùng Thủy Tinh thua

c (trang 24 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Lập dàn ý sơ lược cho đề văn trên bằng cách viết tiếp vào chỗ trống các sự việc và nhân vật:

- Mở bài:.....

- Thân bài:.....

- Kết bài:.....

Trả lời:

Lập dàn ý sơ lược: *Mở bài:* Sớm hôm sau, Sơn Tinh cùng đoàn tùy tùng đến rước Mị Nương về núi Tản. Thủy Tinh đến sau, không lấy được vợ liền dùng đòn nổi giận, đuổi theo Sơn Tinh. *Thân bài:*

- Mưa lũ mây đen kéo dòn dập, Thủy Tinh bèn dâng nước lên cao, thành Phong Châu ngập chìm trong biển nước

- Sơn Tinh dời núi dựng thành đánh lại lũ thủy quái.

- Thủy Tinh dâng nước cao bao nhiêu, Sơn Tinh lại dâng núi cao bấy nhiêu. *Kết bài:* Thủy Tinh dần kiệt sức, đành phải rút quân về.

Soạn VNEN Văn 6 Bài 4: Hoạt động luyện tập

Câu 1 (trang 25 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Tự chọn một truyện dân gian đã học hoặc đã đọc để cùng thảo luận:

a. Chủ đề của truyện là gì?

b. Nhận xét về bố cục của truyện?(ý chính của từng phần)

c. Có thể đặt một tên nào khác cho truyện? So sánh với tên cũ của truyện

Trả lời:

a. Chọn truyện Thánh gióng.

Chủ đề: Ca ngợi người anh hùng Gióng đánh đuổi quân giặc và thể hiện tinh thần chống ngoại xâm của dân ta.

b. Bố cục:

- Từ đầu đến “nằm đấy”: sự ra đời của Gióng.
- Tiếp đến “những việc chú bé dặn”: Gióng đòi đi đánh giặc.
- Tiếp đến “giết giặc cứu nước”: Gióng được nuôi lớn để đánh giặc.
- Còn lại: Gióng đánh thắng giặc và trở về trời.

c. Có thể đặt tên khác ví dụ: Anh hùng làng Gióng

So sánh: Tên cũ hay hơn vì nó hàm ẩn nhiều ý nghĩa sâu sắc hơn.

Câu 2 (trang 25 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc các đề văn sau và thực hiện yêu cầu:

- (1) Một câu chuyện tuổi thơ
- (2) Hãy kể về người bạn tốt
- (3) Ngày sinh nhật của em
- (4) Người em yêu quý nhất.

a (trang 25 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Gạch dưới các từ quan trọng mỗi đề.

Trả lời:

- (1) Một câu chuyện tuổi thơ
- (2) Hãy kể về người bạn tốt
- (3) Ngày sinh nhật của em
- (4) Người em yêu quý nhất.

b (trang 25 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Trong các đề trên, đề nào thiên về kể việc, đề nào thiên về kể người, đề nào thiên về tường thuật? Vì sao em xác định được như thế.

Trả lời:

Dựa vào các từ ngữ quan trọng đã gạch chân ta xác định được đối tượng của đề:

- Đề thiên về kể việc: (1), (3)

- Đề thiên kể người: (2), (4)
- Đề thiên về tường thuật: (1)

c (trang 25 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Lập dàn ý cho bài văn tự sự của 1 trong 4 đề trên.

Trả lời:

Dàn ý cho đề (3) Ngày sinh nhật của em: *Mở bài:* Giới thiệu ngày sinh nhật và dự định tổ chức sinh nhật năm nay của em. *Thân bài:*

- Các công việc chuẩn bị: viết thiệp mời bạn bè, anh chị em; em dọn dẹp nhà cửa, cùng mẹ làm bánh/ đặt bánh và mua hoa quả bánh kẹo...
- Buổi tiệc diễn ra: Em mặc đồ mới đón các bạn, bạn bè đến nhà và cùng chúc mừng sinh nhật em, em thổi nến và ước, các bạn tặng em rất nhiều quà.
- Kết thúc tiệc: Em cảm ơn các bạn đã đến chúc sinh nhật em, cùng bạn bè dọn tiệc. *Kết bài:* Nêu cảm nghĩ của em (vui vẻ, mệt mỏi, cảm động)

Câu 3 (trang 25 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Em hãy trình bày dàn ý bài văn của em cho cả lớp và các bạn cùng nghe và góp ý.

Câu 4 (trang 25 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Viết bài văn tự sự theo dàn ý mà em đã lập.

Trả lời:

Năm nay sinh nhật em rơi vào đúng ngày chủ nhật, nghe nói thời tiết mát mẻ và không mưa. Thế nên em dự định sẽ tổ chức một bữa tiệc sinh nhật ngoài trời.

Mẹ em nghe thế liền bảo nên tổ chức sinh nhật trong vườn nhà, vừa thân thuộc có không khí gia đình lại vừa tiện, vì thứ hai em còn phải đi học. Em và mẹ chuẩn bị từng chút một cho bữa tiệc sinh nhật. Em viết thiệp mời và cùng mẹ đi siêu thị mua đồ làm món ăn và đặt bánh gatô ở cửa hàng. Em mua rất nhiều món đồ, có bánh kẹo, có hoa quả, thỉnh thoảng lúc mẹ không để ý em còn nhón lấy gói bim bim, nhưng điều ấy bị lộ nhanh chóng khi ra thanh toán ngoài quầy.

Cuối cùng ngày sinh nhật cũng đến, em mặc bộ đồ mới mẹ mua cho và tung tăng chạy nhảy quanh bữa tiệc. Bạn bè em đến rất đông, ai cũng mặc đẹp và mang theo những món quà làm em rất háo hức. Bữa tiệc diễn ra rất vui vẻ, lúc thổi nến em còn ước sinh nhật năm sau cũng được vui thế này.

Cuối buổi tiệc, các bạn nán lại giúp em và mẹ dọn dẹp đồ trong vườn. Rồi các bạn ra về, tuy hơi mệt vì chạy nhảy nhiều nhưng em thật sự rất vui.

Soạn VNEN Ngữ văn 6 Bài 4: Hoạt động vận dụng

Câu 1 (trang 25 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Suu tầm hoặc vẽ những bức ảnh/tranh minh họa cho nội dung câu chuyện: Một người bạn quá say mê trò chơi điện tử. Hãy quan sát bức ảnh/ tranh này và thực hiện yêu cầu ở dưới:

- a. Em hãy đặt tên cho các nhân vật và dựng lại nội dung câu chuyện đó.
- b. Câu chuyện gồm mấy sự việc? Những sự việc này diễn ra như thế nào?
- c. Kết cục của câu chuyện là gì? Nó có ý nghĩa ra sao?

Trả lời:

- a. Ảnh: sưu tầm

Câu chuyện:

Minh là cậu bạn thân của mình, chúng mình ngày nào cũng đi học cùng nhau và cùng chơi. Một hôm, anh của Minh mua một chiếc máy chơi game (anh cậu là một người chơi game rất giỏi), cậu thường ngồi cùng anh, dần dần cậu bị say mê và thích cầm máy chơi game. Thấy Minh ngày càng say mê, anh cậu đã hạn chế không cho cậu chơi cùng. Nhưng cậu vẫn thường xuyên trốn ra phòng đặt máy tính vào ban đêm để chơi lên lút. Đêm nọ, bố Minh đi vệ sinh lúc đêm, thấy cậu đang ngồi nhìn chăm chăm vào máy tính trong đêm tối mới nhận ra vấn đề. Ông giận dữ,

từ đó Minh bị cấm sử dụng máy tính. Vì đã bị nghiện game, Minh liền mình lấy trộm tiền của bố mẹ và trốn đi chơi ngoài quán net. Sức học của Minh trên lớp ngày càng kém, mắt cậu có vẻ cũng mờ hơn. Một ngày Minh bị đưa vào viện vì chơi game đến kiệt sức. Cậu chính là bài học để chúng ta nhận thức được tác hại của chơi game.

b. Những sự việc kể theo trình tự thời gian:

Minh chơi game ké với anh → Minh bị hấp dẫn quá mức → Minh thường lén lút chơi game ban đêm → Cậu bị bố biết và lấy trộm tiền bố mẹ đi chơi game

c. Kết quả: Minh bị giảm học lực, thi lực, thậm chí phải đưa vào viện vì chơi game kiệt sức → Bài học

Câu 2 (trang 25 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Tìm 2-3 tình huống thực tiễn trong cuộc sống mà em cần vận dụng phương thức tự sự để giải quyết tình huống đó.

Trả lời:

Những tình huống trong cuộc sống cần vận dụng phương thức tự sự để giải quyết:

- Em bị mất chiếc xe
- Em kể lại buổi tựu trường
- Em kể về ngày sinh nhật của mình.

Câu 3 (trang 25 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Theo em làm cách nào để tạo nên sự hấp dẫn cho văn bản tự sự?

Trả lời:

Cách để tạo sự hấp dẫn cho văn bản tự sự:

- Câu chuyện có cốt truyện, có chủ đề
- Chuyện kể tự nhiên không gượng ép, có tình huống truyện hấp dẫn
- Có thể kết hợp yếu tố tưởng tượng kì ảo, hư cấu

Soạn Văn VNEN 6 Bài 4: Hoạt động tìm tòi mở rộng

Câu 1 (trang 25 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Nhờ người thân kể lại một sự việc về một sự việc về bản thân em khi còn nhỏ. Thử xem những sự việc ấy có thể kết nối thành một câu chuyện được không? Nếu được nội dung của từng phần sẽ như thế nào?

Trả lời:

Việc em từng bị ốm:

- Em thấy người nóng bức khó chịu
- Bố mẹ cùng ở bên động viên chăm sóc, đút cho em ăn uống
- Em hạ sốt và đi học trở lại

Câu 2 (trang 26, 27 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc thêm Bánh chưng, bánh giầy

Trả lời:

- Chủ đề truyện: giải thích nguồn gốc bánh chưng bánh giầy, đề cao ý thức tôn kính tổ tiên, truyền thống, xây dựng phong tục tập quán.

- Bố cục truyện:

- + Từ đầu ... *chứng giám*: Vua chọn người nối ngôi
- + Tiếp ... *nặn hình tròn*: Cuộc đua tài
- + Còn lại: Kết quả thi tài.